

მშობიარობის შემდგომი პერიოდი

ფურის შესახებ
ნაწილი 1.7

მშობიარობის შემდგომი პერიოდი

- ხასიათდება:
 - საშვილოსნოს შემცირება
 - ლაქტაციის დაწყება
 - საკვერცხის ციკლური აქტივობის განახლება სქესობრივი სიმშვიდის ფაზის შემდგომ ± ხანგრძლივი

→ მდედრის შემდგომი ნაყოფიერების უმნიშვნელოვანესი პერიოდი

საშვილოსნოს შეკუმშვა ხბოს მოგების შემდგომ

■ საშვილოსნო მაკეობისას

- საშვილოსნო ხბოს
მოგებისთანავე

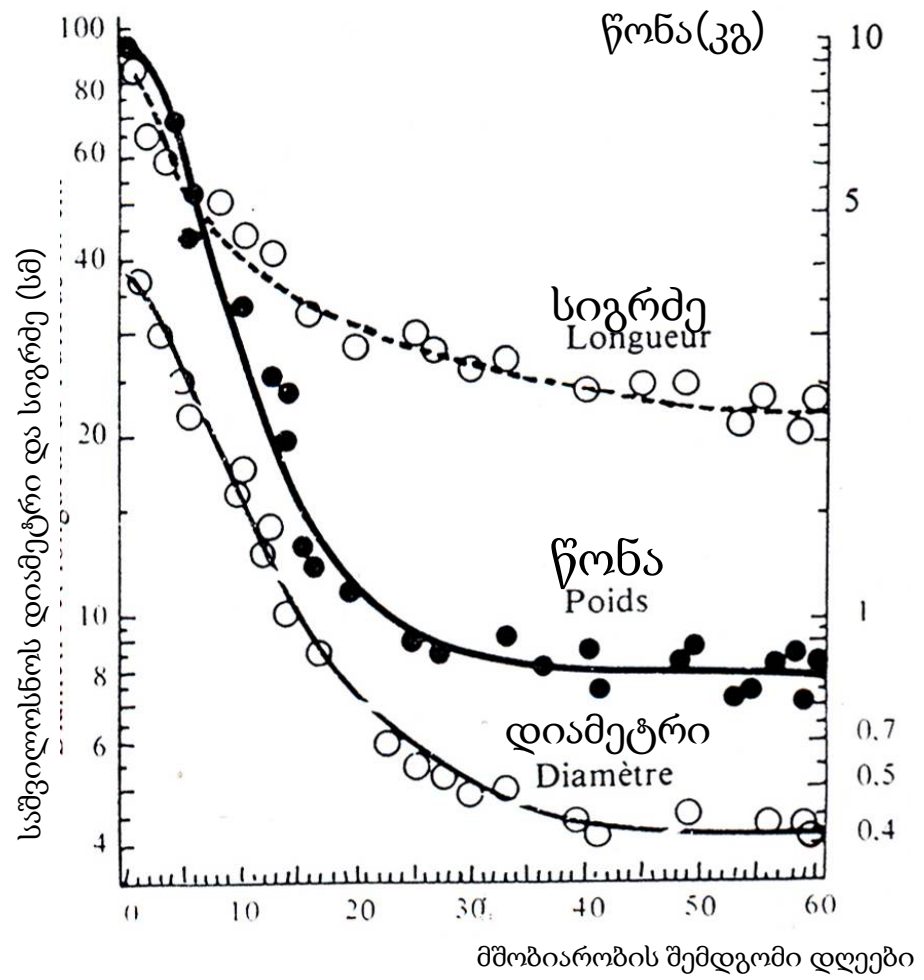
- საშვილოსნო
ხბოს
მოგებიდან 40
დღის შემდგომ

საშვილოსნოს შეკუმშვა : საშვილოსნოს ზომის შემცირება

- ნაყოფის და ბუმბუტების გამოდევნის შემდგომ საშვილოსნო შეგვიძლია შევადაროთ „დიდ ცარიელ ჩანთას“
- ის უბრუნდება თავის თავდაპირველ მახასიათებლებს 40-45 დღის განმავლობაში
- ყელი ბოლოს უბრუნდება თავის ნორმალურ მდგომარეობას 50-60 დღის განმავლობაში

(D'après « Physiopathologie de l'utérus chez la vache », SFB 1978)

საშვილოსნოს შეკუმშვა: ღოქიები

- მუქი ფერის გამონადენი
- სუნის გარეშე
- ცვლილებები :
 - 1,5-დან 2 ლიტრამდე მშობიარობიდან 48 საათის განმავლობაში
 - შემდგომში ჩერდება და განახლება ხდება მე-10 დღეს (0,5 ლიტრი)
 - ფიზიოლოგიურად გაქრება სამ თვეში

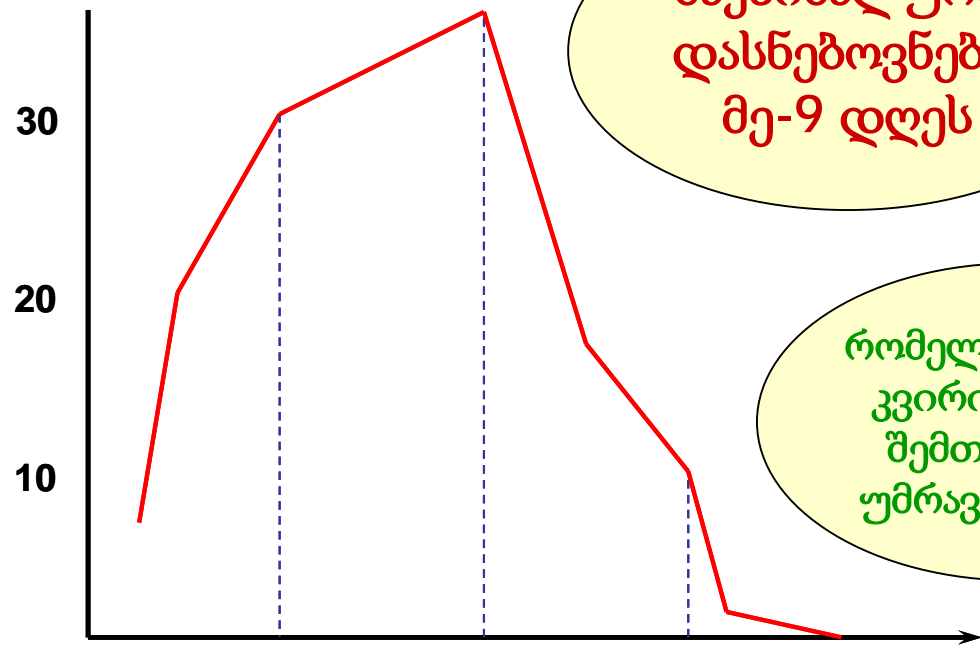

საშვილოსნოს შეკუმშვა: საშვილოსნოს შინაგანი ბაქტერიული დაინფიცირება

ყელის გახსნა მშობიარობისას
→ **ბანალური ბაქტერიების მიერ კოლონიზაცია**
სტაფილოკოკი, სტრეპტოკოკი, ნაწლავის ჩხირი,
პიოგენური სტრეპტოკოკი)

**ხბოს მოგებამდე
საშვილოსნო
სტერილურია**

მილიონი ბაქტერია
მლ-ზე

**მაქსიმალური
დასნეზოვნება
მე-9 დღეს**

**რომელიც რჩება 3
კვირის შემდეგ
შემთხვევათა
უმრავლესობაში**

(D'après « Physiopathologie de l'utérus chez la vache », SFB 1978)

საშვილოსნოს შეკუმშვა: საშვილოსნოს დაცარიელება

- სწრაფი
- გამოწვეულია:
 - ხბოს მოგების შემდგომ საათებში მსუბუქი ტკივილები ნარჩუნდება
→ პროსტაგლანდინისა და ესტროგენის გახანგრძლივებული ზემოქმედება
 - საშვილოსნოს შეკუმშვა : საშვილოსნოს კუნთოვანი გარსის მიოფიბრილების ზომის შემცირება

საშვილოსნოს შეკუმშვა: ქსოვილების ენჯიმური შეწოვა

- მაკეობის პერიოდში არსებული ლორწოვანი გარსის გაქრობა :
 - პოლისაქარიდები
 - მინერალური მარილები
- დამცავი უჯრედების რაოდენობის შემცირება
- ქსოვილური ვასკულარიზაციის (სისხლძარღვების ახალწარმოქმნა) შემცირება

საშვილოსნოს შეკუმშვა: ლორწოვანი გარსის რეგენერაცია

- რეგენერაციის და დეგენერაციის ორმაგი პროცესი
- კოტილედონური ნეკროზი
→ საშვილოსნოს ზედაპიროული (გარე) ნაწილის გაქრობა ლოქიის მიერ
- ანალოგიური პროცესი ჯირკვლების ეპითელეებისათვის
→ საჭიროა 30-დან 40 დღემდე

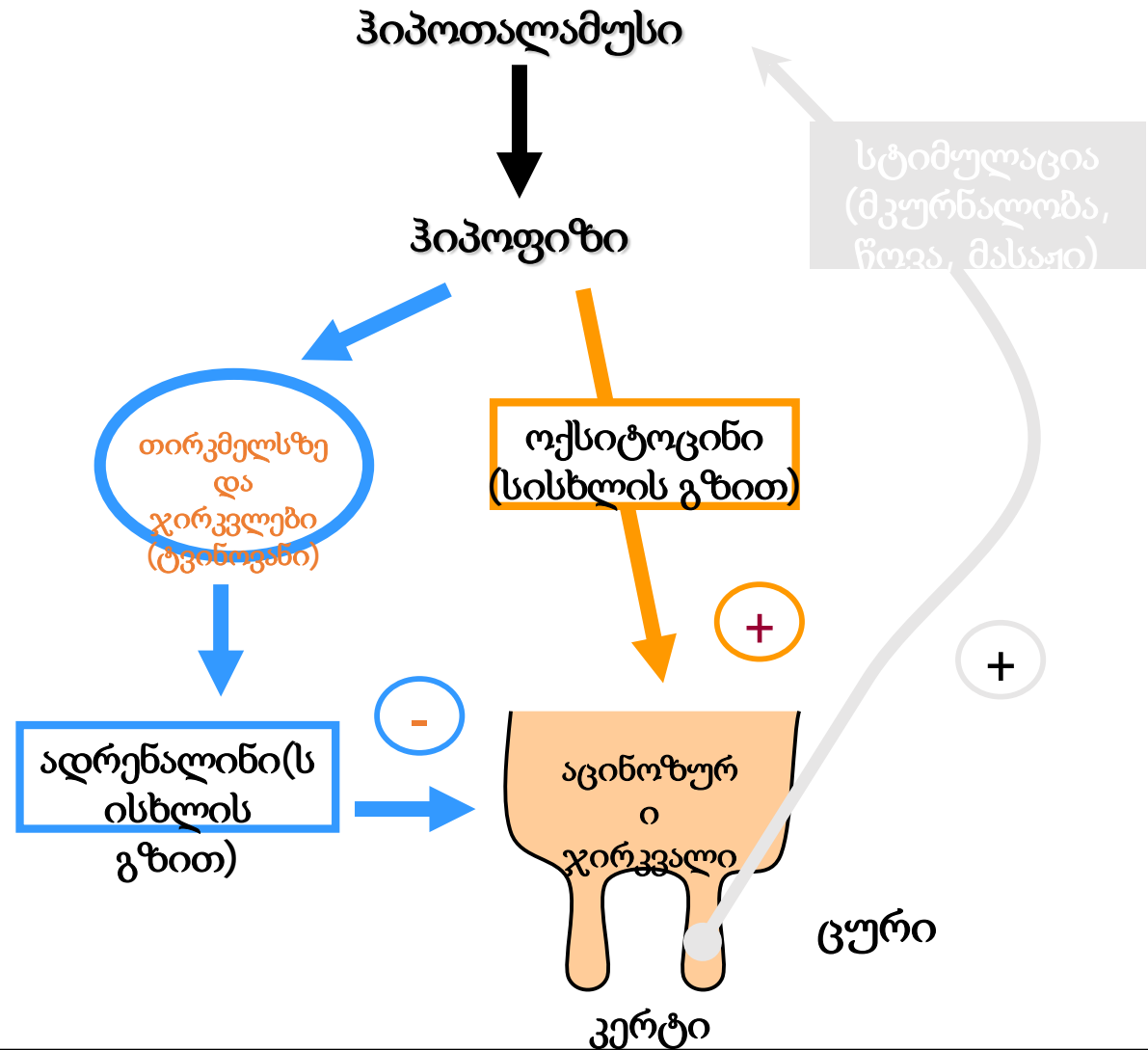

ლაქტაციის დაწყება

- მაკეობის პერიოდში ლაქტაციისათვის მზადება და ხბოს მოგების შემდგომ მისი შემცირება
- ჰორმონალური კონტროლი:
 - ესტროგენი და პროგესტერონი → ცურის არხებისა და ჯირკვლის განვითარება
 - ზრდისა და პროლაქტინის ჰორმონი → « გაზრდილია » რძის რაოდენობა და შენარჩუნებულია ლაქტაციური სეკრეცია
 - ოქსიტოცინი = რძის გამოყოფა

რძის გამოყოფის ნერვო-ჰორმონალური რეგულაცია

ციკლურ აქტივობასთან პროგრესული დაბრუნება

- ესტროგენისა და პროჟესტერონის დონის დავარდნის შემდგომ მშობიარობის მომენტისას
- FSH-ის ჰორმონის სეკრეციის და დიდი ფოლიკულების ზრდის განახლება
- LH-ის ამპლიტუდისა და პულსაციის სიხშირის გაზრდა
- ესტრადიოლის სეკრეციის გაზრდა მისი ფოლიკულების მიერ
 - ესტროგენების დადებითი უკუპასუხი
 - LH-ის პრეოვულაციური პიკი

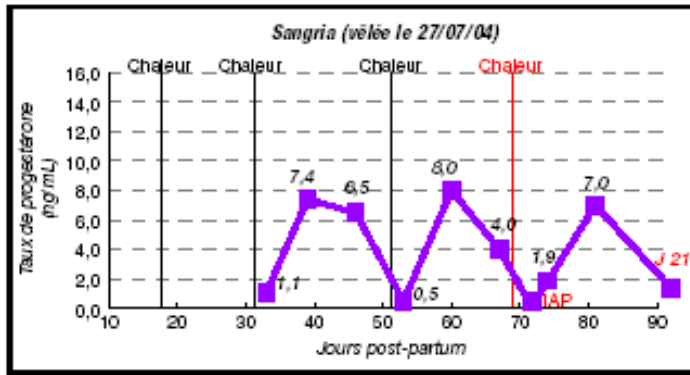
ციკლური აქტივობა, ზოგირთი მახასიათებელი

- მერძეული ფური :
პირველი ოვულაცია ხბოს მოგებიდან 8-დან 20 დღის განმავლობაში
- ძუძუთი მკვებავი ფურის შემთხვევაში:
შედარებით გვიანი პირველი ოვულაცია, ხბოს მოგებიდან 30-60 დღის განმავლობაში
- უმრავლეს შემთხვევაში ოვულაციას არ ახლავს გამოვლენილი აგზნების პერიოდი
- ძირითადად, პირველი აგზნების პერიოდი ვლინდება შემდგომი ოვულაციებისას

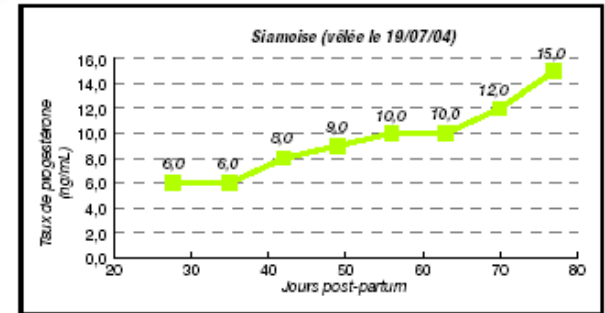

ციკლურ აქტივობასთან დაბრუნება ზოგჯერ დარღვეულია

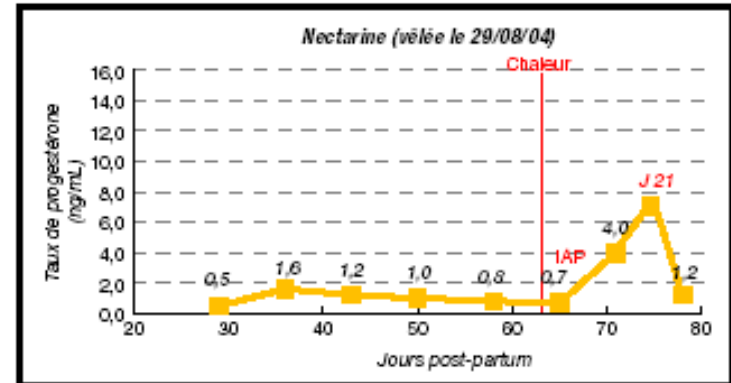
- ფურების 73 %-ს ნორმალური ციკლური აქტივობა აქვთ 30-დან 80 დღემდე პერიოდში ხბოს მოგებიდან

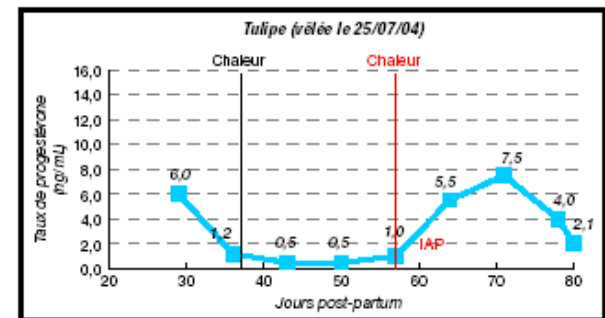
Profil normal avec chaleurs régulières

Phase lutéale prolongée

Absence d'activité ovarienne entre 30 et 50 j PP

Interruption de cyclicité

- ციკლოზობის ანორმალიათა შორისაა :
 - მუდმივად განახლებადი ყვითელი სხეული, კისტები
 - საკვერცხის ფუნქციის შეწყვეტა (D'après étude NEC+REPRO, UNCEIA-ELIACOOP-CL-PEP, BTIA n°120, 2006)

ფურთან დაკავშირებული გარემოებები

- მერძეული ფური
 - წოვა → პროლაქტინი-ოქსიტოცინის სისტემის ძლიერი სტიმულაცია
 - ↗ საშვილოსნოს ზომის შემცირება
 - ↘ საკვერცხის აქტივობის განახლება
- პროდუქტიულობის დონე:
 - დაგვიანებული ციკლური აქტივობის განახლება, მაღალპროდუქტიულ მერძეულ ფურებში (დაგვიანება ± გამოწვეულია მეტაბოლიზმის დისბალანსით)

ფურთან დაკავშირებული გარემოებები

- მშობიარობის პირობები:
 - სისუფთავე
 - ხელით ჩარევა (მექანიკური)
 - ჭრილობები / ტრავმები
 - პლაცენტის შეჩერება

- ასაკი :
 - საშვილოსნოს შეკუმშვა ძირითადად უკეთესია ახალგაზრდა ფურის შემთხვევაში
 - პირველმშობიარე ფური ციკლურ აქტივობას უბრუნდება უფრო გვიან (საჭიროა ზრდა და საკვების მიღების ლიმიტირება)

გარემოსთან დაკავშირებული პირობები

- სეზონი:
 - ზაფხული და შემოდგომა ყველაზე ხელსაყრელი პერიოდებია საშვილოსნოს შეკუმშვისათვის
 - მშობიარობის შემდგომი აგზნება უფრო ხანგრძლივია ზამთარში მერძეული ფურებისათვის
- კვება :
 - გამხდარი ფური / „მსუქანი“ ფური
 - ლაქტაციის დაწყებისას სხეულის მდგომარეობის გაუმჯობესება
 - მაგნიუმის მიწოდება
- სადგომის პირობები
 - განათება, ფიზიკური აქტივობა
- ჯოგური შედეგი